

Hänvisning
Er begäran om utlåtande 4.5.2026
VN/2774/2026

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Ylva Lindström, +358 (0)18 25000 (växel)
ylva.lindstrom@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lagen om ändring av 51 § i hälso- och sjukvårdslagen (digital bedömning av vårdbehovet)

Bakgrund

Åland landskapsregeringen har den 4.5.2026 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet angående utkast till regeringens proposition med förslag om ändring av 51 § i hälso- och sjukvårdslagen.

Förslaget

I propositionen föreslås det att 51 § i hälso- och sjukvårdslagen (FFS 1326/2010) ändras så att det blir möjligt att göra den bedömning av vårdbehovet som avses i paragrafen digitalt med hjälp av automatisering. Målet är att patienterna ska få primärvård snabbare och minska den arbetstid som används för att göra bedömning av vårdbehovet. I praktiken görs den digitala bedömningen av vårdbehovet med hjälp av en medicinteknisk produkt, som bedömer patientens vårdbehov och hur brådskande det är. Patienten har dock alltid rätt att få sitt vårdbehov bedömt av en yrkesutbildad person. Användning av automatisering förutsätter uttryckligt samtycke av patienten samt att automatiseringen är säkerställd och av hög kvalitet. Riskerna ska hanteras som användningen av automatisering medför för patienternas säkerhet, rättsskydd och jämlikhet. En ansvarig person ska utses som ansvarar för att dessa skyldigheter fullgörs genom en tydlig beskrivning av verksamhetsprinciperna för den automatiserade bedömningen. Genom dessa skyldigheter säkerställs det så att patientens rättigheter tillgodoses.

Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 18 § 12 punkten självstyrelselag (1991:71) för Åland har landskapet behörighet i fråga om hälso- och sjukvård, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkterna. Till rikets behörighet hör 27 § 24 punkten, 29 punkten, administrativa ingrepp i den personliga friheten, smittsamma sjukdomar hos människor, kastrering och sterilisering, avbrytande av havandeskap, konstbefruktning och rättsmedicinska undersökningar samt 30 punkten behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, apoteksväsendet, mediciner och produkter av läkemedelstyp, narkotiska ämnen samt framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål.

Landskapsregeringens yttrande

Regeringens proposition rör primärt ett rättsområde där landskapet har egen lagstiftningsbehörighet. Eftersom detta till stor del hör till landskapets lagstiftningsbehörighet samt att endast en kort sammanfattning samt lagtext översatts till svenska utgår landskapsregeringen att social- och hälsovårdsministeriet hör landskapsregeringen i detta ärende för säkerhets skull. Med anledning av detta avger landskapsregeringen inte något utlåtande om det materiella innehållet.

Minister

Arsim Zekaj

Byråchef

Ylva Lindström

FÖR KÄNNEDOM

Johan Ehn, Ålands representant i Helsingfors, johan.ehn@regeringen.ax
Riksdagsledamot Mats Löfström, mats.lofstrom@riksdagen.fi